

Minister
Energii

Zasady nadzoru Ministra Energii nad instytutami badawczymi

Miłosz Motyka
Minister
2025-11-18

Spis treści

I.	Wprowadzenie	3
II.	Cele nadzoru nad instytutami badawczymi	3
III.	Tworzenie, funkcjonowanie i likwidacja instytutów badawczych	3
1.	Statut instytutu badawczego	
2.	Połączenie, podział, reorganizacja, przekształcenie lub likwidacja instytutu badawczego	
3.	Konieczność uzyskania zgody na dokonywanie czynności prawnych w zakresie rozporządzenia składnikami aktywów trwałych	
4.	Konieczność uzyskania zgody na tworzenie spółek kapitałowych, obejmowanie lub nabywanie akcji i udziałów w takich spółkach, osiąganie przychodów z tego tytułu, wykonywanie praw z tytułu posiadanych akcji i udziałów w spółkach oraz zbywanie akcji lub udziałów	
5.	Przedsięwzięcia organizowane przez instytut badawczy oraz patronaty honorowe udzielane przez Ministra Energii	
IV.	Organy instytutów badawczych	8
1.	Wyłanianie i powoływanie dyrektora instytutu badawczego i jego zastępców	
2.	Określanie wysokości wynagrodzenia dyrektora i zastępcy dyrektora instytutu badawczego, w tym określanie wysokości nagrody rocznej i uczestnictwo w PPK	
3.	Zawieranie z dyrektorem instytutu badawczego umowy w zakresie zakazu prowadzenia działalności konkurencyjnej na okres trwania stosunku pracy	
4.	Wyrażanie zgody na podejmowanie dodatkowego zatrudnienia w ramach stosunku pracy lub prowadzenia działalności gospodarczej przez osobę zatrudnioną na stanowisku dyrektora instytutu badawczego	
5.	Wyrażanie zgody na urlop oraz na delegację służbową dyrektora instytutu badawczego	
6.	Rada naukowa instytutu badawczego	
V.	Monitorowanie instytutów badawczych	13
1.	System monitorowania instytutów badawczych	
2.	Kontrola instytutu badawczego i możliwość zlecenia, na podstawie wyników kontroli, dyrektorowi instytutu badawczego dokonania czynności naprawczych lub usprawniających działalność	
3.	Wybór firmy audytorskiej do badania sprawozdania finansowego instytutu badawczego	
4.	Zatwierdzanie rocznego sprawozdania finansowego instytutu badawczego	
5.	Podejmowanie decyzji o podziale zysku/pokryciu straty instytutu badawczego	
6.	Sprawozdanie dyrektora z wykonania zadań instytutu badawczego oraz sprawozdanie z realizacji celów i wskaźników do oceny pracy instytutu badawczego	
7.	Okresowa ocena dorobku naukowego i technicznego pracowników instytutu badawczego	
VI.	Wzór informacji okresowej	18

I. Wprowadzenie

Minister Energii jako minister nadzorujący, zgodnie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych, dalej: „ustawa o instytutach” sprawuje nadzór nad:

- 1) zgodnością działań instytutu z przepisami prawa i statutem,
- 2) realizacją przez instytut podstawowych zadań określonych w art. 2 ust. 1 ustawy o instytutach polegających na:
 - a) prowadzeniu badań naukowych i prac rozwojowych,
 - b) przystosowaniu wyników badań naukowych i prac rozwojowych do potrzeb praktyki,
 - c) wdrażaniu wyników badań naukowych i prac rozwojowych,
- 3) prawidłowością wydatkowania środków publicznych.

Instytuty badawcze w nadzorze Ministra Energii wymienione są w załączniku do obwieszczenia Ministra Energii w sprawie wykazu jednostek organizacyjnych nadzorowanych przez Ministra Energii, który jest aktualizowany wg potrzeb.

II. Cele nadzoru nad instytutami badawczymi

Celem opracowania niniejszego dokumentu jest dążenie do ujednolicenia sposobu wykonywania nadzoru Ministra Energii nad instytutami badawczymi. Profesjonalny, rzetelny, przejrzysty i efektywnie prowadzony nadzór determinuje bowiem możliwość osiągnięcia zarówno celów nadzorowanych podmiotów jak i Skarbu Państwa.

Do głównych celów nadzoru w tym obszarze należy zaliczyć:

- 1) zapewnienie wysokich standardów nadzoru w obszarze funkcjonowania nadzorowanych podmiotów, w tym doboru kadry zarządzającej;
- 2) utrzymanie/wzrost oraz efektywne wykorzystanie potencjału naukowo-badawczego nadzorowanych instytutów (prowadzenie badań, publikacje naukowe, świadczenie usług, osiągnięcie przychodów w tym zakresie);
- 3) zapewnienie spójności strategii realizowanych przez nadzorowane podmioty z dokumentami programowymi Rady Ministrów.

Osiągnięciu wymienionych celów powinno służyć stosowanie, opisanych w niniejszym dokumencie, procedur nadzoru przez osoby oraz komórki organizacyjne Ministerstwa Energii (ME) uczestniczące w tym procesie.

III. Tworzenie, funkcjonowanie i likwidacja instytutów badawczych

1. Statut instytutu badawczego

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o instytutach, instytut badawczy działa na podstawie statutu, który określa przedmiot i zakres działania instytutu. Statut uchwała rada naukowa, a zatwierdza minister nadzorujący. Pierwszy statut nowo utworzonemu instytutowi oraz statut instytutowi powstałemu w wyniku

połączenia lub podziału nadaje minister nadzorujący. Pierwszy statut obowiązuje do czasu zatwierdzenia statutu uchwalonego przez radę naukową.

Departament nadzorujący przeprowadza analizę projektu statutu pod względem zgodności z przepisami prawa i zasadami techniki prawodawczej. Jeżeli statut zawiera wszystkie elementy wymagane przepisami ustawy o instytutach departament nadzorujący przygotowuje notatkę, na podstawie której minister podejmuje decyzję o jego zatwierdzeniu.

2. Połączenie, podział, reorganizacja, przekształcenie lub likwidacja instytutu badawczego

Instytut badawczy może, zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy o instytutach, zostać połączony z innym instytutem, podzielony, zreorganizowany, przekształcony w instytucję gospodarki budżetowej działającą na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych lub zlikwidowany, jeżeli minister nadzorujący uzna, że łączenie, podział, reorganizacja, przekształcenie lub likwidacja instytutu są uzasadnione merytorycznie, organizacyjnie i finansowo. Łączenie, podział, reorganizacja lub likwidacja instytutu może nastąpić również na wspólny wniosek rady naukowej i dyrektora instytutu po zasięgnięciu opinii zakładowych organizacji związkowych złożony ministrowi nadzorującemu.

Zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy o instytutach, Rada Ministrów na wniosek ministra nadzorującego, złożony po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, w drodze rozporządzenia, dokonuje połączenia, podziału, reorganizacji, przekształcenia lub likwidacji instytutu.

Połączenie, podział, reorganizację, przekształcenie lub likwidację instytutu poprzedza postępowanie przygotowawcze mające na celu ocenę potrzeby oraz warunków jego połączenia, podziału, reorganizacji, przekształcenia lub likwidacji. Opinie w sprawie połączenia, podziału, reorganizacji, przekształcenia lub likwidacji instytutu przedstawiają ministrowi nadzorującemu zespół roboczy powołany przez tego ministra, rada naukowa oraz dyrektor instytutu.

Zgodnie z art. 9 ustawy o instytutach, instytut badawczy, w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, może być także:

- 1) przekształcony w instytut naukowy Polskiej Akademii Nauk – po podjęciu uchwały w tej sprawie przez Prezydium Polskiej Akademii Nauk, w trybie określonym w art. 44 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk;
- 2) włączony do instytutu naukowego Polskiej Akademii Nauk – po uzgodnieniu z dyrektorem tego instytutu naukowego oraz z Prezesem Polskiej Akademii Nauk;
- 3) przekształcony w instytut działający w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz, na mocy przepisów ustawy z dnia 21 lutego 2019 r. o Sieci Badawczej Łukasiewicz;
- 4) włączony do uczelni publicznej na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Zgodnie z art. 21 ustawy o instytutach, instytut badawczy, w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, może otrzymać status państwowego instytutu badawczego, jeżeli zaistnieje potrzeba zlecenia mu zadań szczególnie ważnych dla planowania i realizacji polityki państwa, których wykonanie jest niezbędne dla zapewnienia obronności i bezpieczeństwa publicznego, działania wymiaru sprawiedliwości, ochrony dziedzictwa narodowego, rozwoju edukacji i kultury, kultury fizycznej i sportu oraz poprawy jakości życia obywateli, które będą wykonywane w sposób ciągły.

3. Konieczność uzyskania zgody na dokonywanie czynności prawnych w zakresie rozporządzenia składnikami aktywów trwałych

Zgodnie z art. 38 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym, dokonanie przez państwową osobę prawną czynności prawnej w zakresie rozporządzenia składnikami aktywów trwałych w rozumieniu ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, zaliczonymi do wartości niematerialnych i prawnych, rzeczowych aktywów trwałych lub inwestycji długoterminowych, w tym wniesienia ich jako wkładu do spółki lub spółdzielni, jeżeli wartość rynkowa tych składników przekracza 200 000 złotych, wymaga zgody:

- 1) organu nadzorującego – jeżeli wartość rynkowa składników aktywów trwałych wynosi do 5 000 000 złotych,
- 2) Prezesa Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej – jeżeli wartość rynkowa składników aktywów trwałych przekracza 5 000 000 złotych,
- 3) Prezesa Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku, gdy państwowa osoba prawna nie posiada organu nadzorującego – jeżeli wartość rynkowa składników aktywów trwałych przekracza 200 000 złotych,
- 4) Prezesa Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej – jeżeli organem nadzorującym państwowej osoby prawnej jest Prezes Rady Ministrów.

Wartość rynkowa składnika aktywów trwałych będąca przedmiotem czynności prawnej powinna zostać określona w aktualnej wycenie rzeczoznawcy. Wartość czynności prawnej należy określić w kwocie netto (bez uwzględnienia podatku VAT).

W przypadku obowiązku wystąpienia z wnioskiem do Prezesa Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, instytut badawczy przekazuje kopię wniosku do wiadomości ministra nadzorującego.

Dokonanie przez państwową osobę prawną czynności prawnej w zakresie oddania składników do korzystania innemu podmiotowi, na okres dłuższy niż 180 dni w roku kalendarzowym, jeżeli wartość rynkowa przedmiotu czynności prawnej przekracza 200 000 złotych, wymaga zgody:

- 1) organu nadzorującego – jeżeli wartość rynkowa przedmiotu czynności prawnej wynosi do 5 000 000 złotych,
- 2) Prezesa Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej – jeżeli wartość rynkowa świadczenia za oddanie do korzystania przedmiotu czynności prawnej przekracza 5 000 000 złotych,
- 3) Prezesa Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku, gdy państwowa osoba prawna nie posiada organu nadzorującego – jeżeli wartość rynkowa świadczenia za oddanie do korzystania przedmiotu czynności prawnej przekracza 200 000 złotych,
- 4) Prezesa Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej – jeżeli organem nadzorującym państwowej osoby prawnej jest Prezes Rady Ministrów.

Wartością rynkową przedmiotu czynności prawnej przyjmowaną dla wyrażenia zgody jest w przypadku:

- 1) umów najmu, dzierżawy i innych umów o oddanie składnika do odpłatnego korzystania innym podmiotom – wartość świadczeń za:
 - a) rok – jeżeli oddanie składnika nastąpi na podstawie umowy zawieranej na czas nieoznaczony,
 - b) cały czas obowiązywania umowy – w przypadku umów zawieranych na czas oznaczony;
- 2) umów użyczenia i innych nieodpłatnych umów o oddanie składnika majątkowego do korzystania innemu podmiotowi – równowartość świadczeń, jakie przysługiwałyby w razie zawarcia umowy najmu lub dzierżawy za:
 - a) rok – jeżeli oddanie składnika, nastąpi na podstawie umowy zawieranej na czas nieokreślony,
 - b) cały czas obowiązywania umowy – w przypadku umów zawieranych na czas oznaczony.

Czynność prawna dokonana z naruszeniem powyższych obowiązków jest nieważna.

Z wnioskiem o wyrażenie zgody, o której mowa powyżej, występuje państwowa osoba prawna dokonująca czynności prawnej, wskazując:

- 1) składniki aktywów trwałych, których dotyczy czynność prawna, z wyszczególnieniem danych ewidencyjnych identyfikujących składniki aktywów trwałych;
- 2) wartość rynkową składników aktywów trwałych, których dotyczy czynność prawna, lub wartość rynkową przedmiotu czynności prawnej;
- 3) sposób rozporządzenia lub oddania do korzystania;
- 4) podmiot, na rzecz którego nastąpi rozporządzenie lub oddanie do korzystania;
- 5) uzasadnienie gospodarcze czynności prawnej.

Do wniosku dołącza się stosowne dokumenty określone w ustawie o zasadach zarządzania mieniem państwowym. Jeżeli wniosek nie spełnia wymagań określonych w ustawie, departament nadzorujący wzywa wnioskodawcę do usunięcia braków w wyznaczonym terminie, pod rygorem zwrotu wniosku (art. 39 ust. 3 ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym). Rozpatrzenie wniosku następuje w terminie miesiąca od dnia doręczenia właściwemu organowi. W sprawach szczególnie skomplikowanych termin rozpatrzenia wniosku może ulec wydłużeniu, nie więcej jednak niż o 30 dni. O przyczynie wydłużenia terminu rozpatrzenia wniosku organ właściwy zawiadamia wnioskodawcę.

Departament nadzorujący przeprowadza analizę uzasadnionego wniosku jednostki nadzorowanej oraz przygotowuje notatkę, na podstawie której minister podejmuje decyzję o wydaniu stosownej zgody w zakresie swoich kompetencji.

Do czynności prawnych dotyczących składników aktywów trwałych, w zakresie komercjalizacji wyników badań naukowych, prac rozwojowych oraz know-how związanego z tymi wynikami, nie stosuje się przepisów art. 38–41 ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

Zgodnie z art. 17 ust. 2 ustawy o instytucjach, instytut badawczy sprzedaje składniki aktywów trwałych w drodze publicznego przetargu, na zasadach określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 46 ust. 4 ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych, tj. w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 5 października 1993 r. w sprawie zasad organizowania przetargu na sprzedaż środków trwałych przez przedsiębiorstwa państwowe oraz warunków odstąpienia od przetargu.

W przypadku zamiaru sprzedaży składników aktywów trwałych na podstawie powyższych przepisów instytut badawczy informuje o tym ministra nadzorującego.

4. Konieczność uzyskania zgody na tworzenie spółek kapitałowych, obejmowanie lub nabywanie akcji i udziałów w takich spółkach, osiąganie przychodów z tego tytułu, wykonywanie praw z tytułu posiadanych akcji i udziałów w spółkach oraz zbywanie akcji lub udziałów

Zgodnie z art. 17 ust. 5 ustawy o instytucjach, instytut badawczy może w celu komercjalizacji wyników badań naukowych, prac rozwojowych oraz know-how związanego z tymi wynikami, a także w celu prowadzenia działań z zakresu transferu technologii i upowszechniania nauki oraz pozyskiwania środków finansowych na działalność statutową, za zgodą ministra nadzorującego, tworzyć spółki

kapitałowe i obejmować lub nabywać akcje i udziały w takich spółkach oraz osiągać przychody z tego tytułu. W przypadku utworzenia przez instytut spółki kapitałowej w celu realizacji przedsięwzięć z zakresu infrastruktury badawczej lub zarządzania nią, a także obejmowania lub nabywania akcji i udziałów w takich spółkach, minister nadzorujący przed wydaniem zgody zasięga opinii ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki.

Instytut badawczy jest obowiązany uzyskać zgodę ministra nadzorującego na wykonywanie praw z tytułu posiadanych akcji i udziałów w spółkach. Zgodnie z ustawą o instytutach, czynności prawne dokonane z naruszeniem powyżej określonych przepisów są nieważne.

Instytut przekazuje do departamentu nadzorującego informacje i dokumenty dotyczące przedmiotu walnego zgromadzenia/zgromadzenia wspólników. Po przeprowadzeniu stosownej analizy departament nadzorujący przygotowuje notatkę, na podstawie której minister podejmuje decyzję w sprawie sposobu wykonywania prawa głosu na walnym zgromadzeniu/zgromadzeniu wspólników przez reprezentanta instytutu.

W przypadku zbywania akcji lub udziałów instytut badawczy musi uzyskać zgodę ministra nadzorującego na dokonanie tej czynności prawnej. W zakres wykonywania praw z tytułu posiadanych akcji i udziałów w spółkach, wchodzi także ich zbycie. Jeżeli akcje lub udziały zostały zakwalifikowane do składników aktywów trwałych, ich zbycie powinno nastąpić w drodze publicznego przetargu na zasadach określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z 5 października 1993 r. w sprawie zasad organizowania przetargu na sprzedaż środków trwałych przez przedsiębiorstwa państwowe oraz warunków odstąpienia od przetargu. Ponadto, zgodnie z art. 15 w związku z art. 11 ust. 2 ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym, instytut badawczy musi uzyskać zgodę Rady Ministrów na zbycie akcji lub udziałów lub praw z akcji lub praw z udziałów. Wniosek o wyrażenie zgody przez Radę Ministrów składa minister nadzorujący instytut badawczy, w którym wskazuje elementy i załącza dokumenty określone w art. 12 ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym. Ponadto do zbywania akcji lub udziałów lub praw z akcji lub praw z udziałów przez instytut badawczy odpowiednie zastosowanie znajdują przepisy art. 11 ust. 3, art. 13 i art. 14 ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

5. Przedsięwzięcia organizowane przez instytut badawczy oraz patronaty honorowe udzielane przez Ministra Energii

W przypadku organizowania przez instytut badawczy konferencji naukowych lub innych przedsięwzięć w celu ubiegania się o patronat honorowy Ministra Energii, organizator przedsięwzięcia powinien postępować zgodnie z obowiązującymi w ministerstwie zasadami (informacje i wzór wniosku do uzyskania na stronie podmiotowej urzędu gov.pl pod adresem <https://www.gov.pl/web/energia/patronat-honorowy>)

Patronat udzielony przez Ministra Energii jest wyrazem poparcia i wyróżnienia działań podejmowanych w ramach danej inicjatywy. Przyznanie patronatu honorowego nie oznacza deklaracji osobistego udziału ministra w wydarzeniu, wsparcia finansowego, rzeczowego lub organizacyjnego; prośby o wsparcie finansowe zawarte we wniosku o objęcie patronatem honorowym nie są rozpatrywane. W odniesieniu do wydarzeń cyklicznych o patronat honorowy lub udział w Komitecie Honorowym należy występować za każdym razem na kolejną edycję przedsięwzięcia.

W przypadku wpłynięcia wniosku o patronat honorowy departament nadzorujący udziela rekomendacji na potrzeby komórki organizacyjnej ministerstwa koordynującej sprawy udzielania patronatów honorowych przez ministra.

IV. Organy instytutów badawczych

Zasady funkcjonowania organów instytutów badawczych określa w szczególności ustawa o instytutach. Minister Energii kształtuje skład organów w sposób zapewniający bieżący merytoryczny nadzór i wiedzę o jednostce.

1. Wyłanianie i powoływanie dyrektora instytutu badawczego i jego zastępców

W przypadku stwierdzenia konieczności powołania dyrektora instytutu badawczego dyrektor departamentu nadzorującego powołuje Komisję do wyłonienia kandydata na stanowisko dyrektora w instytucie badawczym (dalej „Komisja”). Komisja składa się z min. 3 osób. W jej skład wchodzi: dyrektor departamentu nadzorującego bądź wyznaczony przez niego pracownik (pełniący funkcję przewodniczącego), oraz pracownicy departamentu merytorycznego właściwego dla danego instytutu. Komisja ustala treść ogłoszenia konkursowego na stanowisko dyrektora instytutu badawczego, które zawiera:

- 1) wskazanie wymagań na stanowisku dyrektora, w tym wynikających z art. 24 ust. 6 ustawy o instytutach;
- 2) wykaz dokumentów załączanych do zgłoszenia;
- 3) informację o możliwości zaproszenia kandydata na rozmowę w przedmiocie: kwalifikacji i doświadczenia zawodowego kandydata pod kątem umiejętności zarządczych właściwych na stanowisku dyrektora instytutu badawczego, a także koncepcji kandydata co do rozwoju instytutu badawczego;
- 4) termin złożenia zgłoszenia.

Komisja publikuje ogłoszenie w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Energii oraz podejmuje działania mające na celu publikację na stronie internetowej instytutu badawczego.

Po upływie terminu składania zgłoszeń, Komisja dokonuje ich analizy pod kątem spełnienia wymogów formalnych wskazanych w ogłoszeniu. Komisja przeprowadza rozmowy z kandydatami, którzy spełniają wymogi formalne w przedmiocie:

- 1) kwalifikacji i doświadczenia zawodowego kandydata pod kątem umiejętności zarządczych właściwych na stanowisku dyrektora instytutu badawczego;
- 2) koncepcji kandydata co do rozwoju instytutu badawczego.

Komisja, biorąc pod uwagę złożone dokumenty oraz przeprowadzone rozmowy, wskazuje nie więcej niż dwóch, w jej opinii najlepszych kandydatów. Komisja, zgodnie z ustawą, zwraca się do dyrektora instytutu z prośbą o opinię dotyczącą kandydatów na jego zastępcę. W przypadku zastępcy dyrektora do spraw naukowych Komisja zwraca się o opinię do rady naukowej instytutu. Rekomendacje oraz opinie przekazuje ministrowi celem podjęcia decyzji, który z kandydatów zostanie powołany na stanowisko dyrektora/zastępcy dyrektora instytutu. Z przeprowadzonego postępowania sporządzany jest protokół.

Po wskazaniu przez ministra kandydata na dyrektora, departament nadzorujący przygotowuje wymagane dokumenty: akt powołania, w którym minister nadzorujący określa wysokość wynagrodzenia oraz umowę o zakazie konkurencji.

Informację o powołaniu na stanowisko dyrektora umieszcza się w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Energii oraz na stronie internetowej instytutu badawczego.

Opisane powyżej zasady i tryb postępowania stosuje się odpowiednio do wyłaniania i powoływania zastępców dyrektorów w instytutach badawczych.

2. Określanie wysokości wynagrodzenia dyrektora instytutu i zastępcy dyrektora instytutu, w tym określanie wysokości nagrody rocznej i uczestnictwo w Pracowniczych Planach Kapitałowych

Wynagrodzenie dyrektora instytutu badawczego oraz jego zastępców reguluje ustawa z dnia 3 marca 2000 r. o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi.

Wysokość wynagrodzenia dyrektora lub zastępcy dyrektora, określoną przez ministra nadzorującego, zawiera akt jego powołania na stanowisko. Osobom, pełniącym funkcję dyrektora lub jego zastępcy, niezależnie od podstawy nawiązania stosunku pracy lub rodzaju umowy cywilnoprawnej, stanowiącej podstawę zatrudnienia, przysługuje wynagrodzenie miesięczne. Osobom tym mogą być przyznane określone w ustawie świadczenia dodatkowe oraz nagroda roczna.

Maksymalna wysokość wynagrodzenia miesięcznego nie może przekroczyć sześciokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Przyznanie nagrody rocznej jest uzależnione od osiągniętych wyników finansowych lub stopnia realizacji innych zadań, jak również stopnia wykonania celów i wskaźników do oceny pracy dyrektora i zastępców dyrektora nadzorowanych instytutów badawczych. Nagroda roczna jest świadczeniem fakultatywnym i ma charakter uznaniowy. Wysokość nagrody rocznej przyznanej dyrektorowi instytutu lub jego zastępcy, nie może przekroczyć trzykrotności ich przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w roku poprzedzającym przyznanie nagrody. Nagrodę roczną dla dyrektorów instytutów badawczych i ich zastępców przyznaje minister nadzorujący.

Art. 15aa ustawy o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi wskazuje, że ograniczenia w zakresie wynagrodzenia i świadczeń dodatkowych wynikające z tej ustawy stosuje się do wpłat podstawowych i wpłat dodatkowych oraz wpłaty powitalnej i dopłat rocznych dokonywanych do pracowniczych planów kapitałowych, o których mowa w ustawie z dnia 4 października 2018 r. o pracowniczych planach kapitałowych. W związku z tym niedopuszczalne jest, aby wpłaty dokonywane

w wyniku przystąpienia dyrektora oraz jego zastępców do PPK spowodowały przekroczenie maksymalnej wysokości wynagrodzenia miesięcznego, o której mowa w art. 8 ustawy o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami.

3. Zawieranie z dyrektorem instytutu umowy w zakresie zakazu prowadzenia działalności konkurencyjnej na okres trwania stosunku pracy

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy o instytutach, dyrektora instytutu, jego zastępców oraz głównego księgowego obowiązuje zakaz prowadzenia działalności konkurencyjnej określony w odrębnej umowie. Umowę z dyrektorem oraz zastępcami dyrektora zawiera minister nadzorujący.

Zakaz konkurencji polega na niedokonywaniu, samemu lub za pośrednictwem innych podmiotów, wszelkich czynności formalnych i nieformalnych, faktycznych i prawnych, konkurencyjnych w stosunku do instytutu, a także na powstrzymaniu się od wykonywania wszelkich innych czynności faktycznych i prawnych, które mogłyby skutkować powstaniem ryzyka wykorzystania jakichkolwiek zasobów mienia instytutu przez podmioty z nim konkurujące.

Czynnościami objętymi zakazem konkurencji, bez względu na ich odpłatny albo nieodpłatny charakter, są w szczególności:

- 1) prowadzenie konkurencyjnej wobec instytutu, działalności gospodarczej we własnym imieniu lub wspólnie z innymi osobami, na własny rachunek lub na rzecz osób trzecich, a także zarządzanie taką działalnością;
- 2) zasiadanie w organach podmiotów konkurencyjnych wobec instytutu, a także uczestniczenie w radach, komisjach, komitetach, zespołach i innych podobnych sformalizowanych grupach ściśle związanych z działaniem podmiotu konkurującego z instytutem, a także sprawowanie funkcji doradczych i opiniotwórczych w takich podmiotach, z wyjątkiem organów podmiotów, do których dyrektor lub zastępca dyrektora został skierowany przez ministra nadzorującego;
- 3) występowanie w charakterze przedstawiciela, pełnomocnika albo prokurenta podmiotów konkurencyjnych wobec instytutu;
- 4) podejmowanie zatrudnienia w ramach stosunku pracy lub wykonywanie zajęć, również pośrednio, w ramach innych stosunków prawnych, na rzecz podmiotu prowadzącego działalność konkurencyjną wobec instytutu;
- 5) pozostawanie w stosunku spółki prowadzącej działalność konkurencyjną wobec instytutu, a także posiadanie akcji i udziałów w konkurencyjnych spółkach prawa handlowego lub wkładów albo udziałów w innych konkurencyjnych podmiotach.

Zakaz konkurencji obejmuje także obowiązek zachowania w tajemnicy wszelkich informacji, których ujawnienie mogłoby narazić instytut na szkodę, a o których dyrektor dowiedział się w związku z wykonywaniem powierzonych mu obowiązków, w szczególności tych informacji, w stosunku do których podjęte zostały niezbędne działania w celu zachowania ich poufności.

Podmiotem konkurencyjnym lub działalnością konkurencyjną wobec instytutu, a także podmiotem konkurującym z instytutem jest w szczególności każde przedsiębiorstwo lub działalność, niezależnie od formy organizacyjnej i prawnej, którego działalność, pokrywa się z działalnością instytutu.

4. Wyrażanie zgody na podejmowanie dodatkowego zatrudnienia w ramach stosunku pracy lub prowadzenia działalności gospodarczej przez osobę zatrudnioną na stanowisku dyrektora instytutu badawczego

Zgodnie z art. 47 ust. 2 ustawy o instytutach, osoby zatrudnione na stanowisku dyrektora instytutu badawczego, mogą podejmować dodatkowe zatrudnienie w ramach stosunku pracy lub prowadzić działalność gospodarczą, za zgodą ministra nadzorującego. Wykonywanie przez dyrektora instytutu dodatkowego zatrudnienia w ramach stosunku pracy lub prowadzenie działalności gospodarczej bez zgody ministra nadzorującego powoduje wygaśnięcie jego powołania.

Obowiązek uzyskania zgody na wykonywanie dodatkowego zatrudnienia w ramach stosunku pracy lub prowadzenie działalności gospodarczej dotyczy również osoby wyznaczonej do pełnienia obowiązków dyrektora w trybie art. 26 ust. 3 ustawy o instytutach badawczych.

W ME zgody, o których mowa powyżej wydawane są na podstawie pisemnego wniosku, który powinien zawierać informacje o datach wykonywania pracy, w szczególności jej rozpoczęcia, co pozwoli na uniknięcie ryzyka naruszenia przepisów skutkujących wygaśnięciem powołania na stanowisko dyrektora instytutu.

5. Wyrażanie zgody na urlop oraz na delegację służbową dyrektora instytutu badawczego

Zgodnie z art. 24 ust. 2 i 3 i art. 35 ustawy o instytutach, minister nadzorujący, będący osobą (organem), o którym mowa w art. 3¹ § 1 Kodeksu pracy, jest uprawniony do dokonywania czynności z zakresu prawa pracy w stosunku do osoby zatrudnionej na stanowisku dyrektora instytutu badawczego, w tym do czynności związanych do udzielania urlopów oraz w zakresie innych nieobecności w pracy. W ME powyższe czynności dokonywane są na podstawie wniosków składanych przez dyrektora instytutu na adres e-mail sekretariatu departamentu nadzorującego (w przypadku delegacji służbowych wnioski powinien zawierać uzasadnienie konieczności wyjazdu). Zgód na urlopy, inne zwolnienia od pracy, usprawiedliwianie nieobecności w pracy oraz zgód na wyjazdy służbowe zagraniczne i krajowe (jeżeli czas trwania podróży obejmuje co najmniej jeden nocleg) udziela minister, właściwy członek kierownictwa ME (sekretarz/podsekretarz stanu), dyrektor lub zastępca dyrektora departamentu nadzorującego, posiadający stosowne upoważnienie udzielone przez ministra.

W stosunku do osób zatrudnionych na stanowisku zastępcy dyrektora instytutu, czynności z zakresu prawa pracy wykonuje dyrektor instytutu.

6. Rada naukowa instytutu badawczego

Zgodnie z art. 29 ust. 1 ustawy o instytutach, rada naukowa jest organem stanowiącym, inicjującym, opiniodawczym i doradczym instytutu w zakresie jego działalności statutowej oraz w sprawach rozwoju kadry naukowej i badawczo-technicznej. Do zadań rady naukowej należy w szczególności:

- 1) uchwalanie statutu instytutu;
- 2) opiniowanie planu działalności instytutu;
- 3) opiniowanie kandydatów na stanowiska: zastępcy dyrektora do spraw naukowych, sekretarza naukowego oraz kierowników komórek organizacyjnych wskazanych w regulaminie organizacyjnym, odpowiedzialnych za prowadzenie badań naukowych;
- 4) opiniowanie kierunkowych planów tematycznych badań naukowych i prac rozwojowych oraz rocznych sprawozdań dyrektora z wykonania zadań;
- 5) ustalanie perspektywicznych kierunków działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej;
- 6) opiniowanie wniosków w sprawie połączenia, podziału, przekształcenia lub reorganizacji instytutu oraz stałej współpracy instytutu z innymi osobami prawnymi;
- 7) opiniowanie regulaminu organizacyjnego;
- 8) opiniowanie rocznego planu finansowego;
- 9) opiniowanie rocznych sprawozdań finansowych;
- 10) opiniowanie sposobu podziału zysku instytutu;

- 11) opiniowanie kwalifikacji osób na stanowiska pracowników naukowych i badawczo-technicznych oraz dokonywanie okresowej oceny dorobku naukowego i technicznego tych pracowników;
- 12) opiniowanie wniosków o przyznawanie stypendiów naukowych;
- 13) przeprowadzanie postępowań w sprawie nadania stopnia doktora i stopnia doktora habilitowanego w zakresie posiadanych uprawnień;
- 14) wnioskowanie do dyrektora o mianowanie na stanowisko profesora lub profesora instytutu;
- 15) ustalanie programów studiów podyplomowych i programów kształcenia w szkołach doktorskich, prowadzonych przez instytut;
- 16) opiniowanie regulaminu zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz prawami własności przemysłowej oraz zasad komercjalizacji wyników badań naukowych i prac rozwojowych;
- 17) przypisywanie poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych, o których mowa w art. 2 ust. 3 pkt 1, z uwzględnieniem art. 21 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji;
- 18) podejmowanie decyzji o włączeniu do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych i innych form kształcenia;
- 19) występowanie do ministra właściwego, o którym mowa w art. 2 pkt 14 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, z wnioskiem o włączenie do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji kwalifikacji nadawanych po ukończeniu innych form kształcenia, w tym szkoleń i kursów dokształcających.

Rada naukowa jest uprawniona do zajmowania stanowiska we wszystkich sprawach dotyczących działalności instytutu.

W skład rady naukowej instytutu wchodzi nie mniej niż dwanaście i nie więcej niż czterdzieści osób. Statut instytutu określa liczbę tych osób. W skład rady naukowej, w liczbie określonej w statucie instytutu, wchodzi:

- 1) pracownicy naukowcy i badawczo-techniczni instytutu, którzy stanowią co najmniej 40% składu rady;
- 2) osoby niebędące pracownikami instytutu, które stanowią co najmniej 50% składu rady.

Do rady naukowej wchodzi osoby spoza instytutu posiadające co najmniej stopień naukowy doktora oraz osoby wyróżniające się wiedzą i praktycznym dorobkiem w sferze gospodarczej objętej działalnością instytutu, które powołuje minister nadzorujący, w tym spośród kandydatów przedstawionych przez dyrektora instytutu.

W skład rady naukowej wchodzi:

- 1) dyrektor, jego zastępcy oraz główny księgowy, jeżeli posiadają stopień naukowy doktora habilitowanego lub tytuł naukowy, zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy w instytucie nie krócej niż rok od dnia rozpoczęcia procedury powołania rady naukowej, z prawem głosu w sprawach, o których mowa w art. 29 ust. 2 pkt 12-14 ustawy o instytutach;
- 2) przedstawiciel ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki z prawem głosu w sprawach, o których mowa w art. 29 ust. 2 pkt 1, 4, 5-11 i 17-20

- którzy nie są zaliczani do osób, których liczba została określona w statucie.

Rada naukowa działa na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu.

Rada naukowa wybiera spośród swoich członków w głosowaniu tajnym przewodniczącego i jego zastępców. Przewodniczącego rady naukowej wybiera się spośród członków rady powołanych przez ministra nadzorującego. Przewodniczącym rady naukowej może być osoba posiadająca co najmniej stopień naukowy doktora. Funkcję przewodniczącego można pełnić łącznie nie dłużej niż przez 8 lat. Funkcja zastępcy przewodniczącego rady naukowej nie może być łączona ze stanowiskiem dyrektora, zastępcy dyrektora lub głównego księgowego.

W przypadku zmiany składu rady naukowej w odniesieniu do członków wskazanych przez ministra nadzorującego (na wniosek dyrektora instytutu lub z inicjatywy ministra) departament nadzorujący przygotowuje dokumenty dotyczące powołania lub odwołania członka rady naukowej.

Przewodniczący rady naukowej przekazuje ministrowi nadzorującemu uchwały rady w sprawach, o których mowa w art. 29 ust. 2 pkt 5-11 i 17-19 ustawy o instytutach, w terminie 7 dni od dnia ich podjęcia. Minister nadzorujący może uchylić w całości albo w części uchwałę, o której mowa powyżej, w przypadku stwierdzenia jej niezgodności z przepisami prawa lub statutem instytutu. Uchylenie uchwały następuje w drodze decyzji administracyjnej, w terminie 30 dni od dnia otrzymania. Minister nadzorujący, wszczynając takie postępowanie może wstrzymać wykonanie uchwały.

V. Monitorowanie instytutów badawczych

1. System monitorowania instytutów badawczych

System monitorowania instytutów badawczych stanowi podstawę oceny działalności i prawidłowości funkcjonowania tych podmiotów oraz umożliwia sprawowanie efektywnego nadzoru. Zbieranie informacji o nadzorowanych podmiotach odbywa się w formie kwartalnych informacji o instytucie badawczym oraz sprawozdań F-01/I-01, a także zatwierdzonych rocznych sprawozdań finansowych oraz planów finansowych i sprawozdań z ich realizacji.

Pełne informacje, zawierające sprawozdanie F-01/I-01, Informację okresową zgodną ze wzorem zamieszczonym w pkt VI, składane są za II i IV kwartał wraz z niezbędnymi załącznikami, odpowiednio: do końca lipca - w przypadku informacji za I półrocze i do 10 lutego - za II półrocze roku poprzedniego. Skrócone wersje składające się ze sprawozdań F-01/I-01, tabel „Wybrane istotne wielkości ekonomiczne” oraz „Wykaz kosztów pokrytych z dotacji i subwencji statutowej” – składane są do końca kwietnia (za I kwartał) i do końca października (za III kwartał) każdego roku.

2. Kontrola instytutu badawczego i możliwość zlecenia, na podstawie wyników kontroli, dyrektorowi instytutu badawczego dokonania czynności naprawczych lub usprawniających działalność

Zgodnie z art. 36 ustawy o instytutach, minister nadzorujący, nie rzadziej niż raz na 3 lata, przeprowadza kontrole instytutu. Kontrola taka jest przeprowadzana przez właściwy departament w celu dokonania oceny działalności finansowej instytutu, organizacji i jakości jego pracy oraz jakości zarządzania instytutem.

Na podstawie wyników kontroli minister nadzorujący może podjąć czynności związane z jego reorganizacją lub przekształceniem określone w art. 7 ust. 1 lub art. 9 ust. 2 ustawy o instytutach. Może on także zlecić dyrektorowi instytutu dokonanie czynności naprawczych lub usprawniających działalność instytutu.

3. Wybór firmy audytorskiej do badania sprawozdania finansowego instytutu badawczego

Zgodnie z art. 66 ust. 4 ustawy o rachunkowości, wyboru firmy audytorskiej do badania rocznego sprawozdania finansowego dokonuje organ zatwierdzający to sprawozdanie. Na podstawie art. 18 ust. 13 ustawy o instytutach organem zatwierdzającym roczne sprawozdanie instytutu badawczego jest minister nadzorujący. Zgodnie z ustawą o rachunkowości, pierwsza umowa na badanie sprawozdań finansowych zawierana jest z firmą audytorską na okres 2 lat i może zostać przedłużona na kolejne co najmniej dwuletnie okresy.

Dokonanie przez ministra nadzorującego wyboru firmy audytorskiej do badania sprawozdania finansowego odbywa się po wystąpieniu przez instytut do co najmniej 5 firm audytorskich, weryfikacji otrzymanych dokumentów oraz przedstawieniu ministrowi nadzorującemu co najmniej 2 pełnych ofert, poświadczonych przez upoważnioną osobę. Oferty powinny zawierać w szczególności:

- 1) podstawowe informacje o ofercie, w tym o formie prowadzenia działalności, dotychczasowym doświadczeniu, liczbie zatrudnionych biegłych rewidentów, proponowanym składzie zespołu przeprowadzającego badanie;
- 2) wyciąg z rejestru Polskiej Izby Biegłych Rewidentów o wpisaniu na listę podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych;
- 3) kopię obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej firmy audytorskiej;
- 4) oświadczenie zarówno firmy audytorskiej (oferenta), jak i biegłego rewidenta mającego przeprowadzać badanie, o niezależności od badanej jednostki;
- 5) oświadczenie zarówno firmy audytorskiej, jak i biegłego rewidenta o znajomości specyfiki działania instytutów badawczych, z podaniem wykazu instytutów badawczych, w których przeprowadzał badanie w ostatnich 5 latach;
- 6) projekt umowy o badanie sprawozdania.

Niezbędnym warunkiem jest, aby w projekcie umowy znalazły się następujące elementy:

- 1) dodatkowy warunek dotyczący przeprowadzenia metodą pełną badania przychodów ze sprzedaży usług badawczo-rozwojowych (PKWiU 72) - informacja z przeprowadzenia takiego badania powinna znaleźć się w sprawozdaniu biegłego rewidenta;
- 2) postanowienie dotyczące ponoszenia przez firmę audytorską odpowiedzialności cywilnej za ewentualne szkody poniesione przez badaną jednostkę w wyniku jej działalności;
- 3) klauzula gwarantująca wyznaczenie do przeprowadzenia badania biegłego rewidenta, który zna specyfikę działania instytutów badawczych, w tym zasady rozliczania środków publicznych;
- 4) warunki płatności uzgodnione w taki sposób, aby ostatnia rata w wysokości 20-30% uiszczana była po zatwierdzeniu sprawozdania przez ministra nadzorującego;
- 5) termin wykonania badania nie później niż 4 miesiące od dnia bilansowego, umożliwiający złożenie sprawozdania w ME do 15 maja każdego kolejnego roku.

W przypadku jednostek, w skład których wchodzi jednostki organizacyjne sporządzające samodzielne sprawozdania finansowe, badaniu podlega całe sprawozdanie finansowe - zarówno sprawozdanie zbiorcze, jak i wszystkie sprawozdania częściowe.

Po przeprowadzeniu analizy departament nadzorujący przygotowuje notatkę, na podstawie której minister podejmuje decyzję o wyborze firmy audytorskiej lub o przedłużeniu obowiązywania uprzednio zawartej umowy na co najmniej 2 kolejne lata.

4. Zatwierdzanie rocznego sprawozdania finansowego instytutu badawczego

Zgodnie z art. 18 ust. 13 ustawy o instytutach, sprawozdanie finansowe instytutu zatwierdza minister nadzorujący dany instytut.

W ramach pracy departamentu nadzorującego, celem przygotowania decyzji ministra prowadzone są różnorodne czynności sprawdzające.

Do czynności tych zalicza się badanie kompletności dokumentacji zgodnie z ustawą o rachunkowości oraz ustawą o instytutach badawczych oraz poprawności jej sporządzenia pod względem formalnym, w tym w szczególności:

- 1) analiza zgodności z przepisami: formy i zawartości bilansu, zachowania ciągłości bilansu oraz poprawności wyliczeń w nim zawartych, zgodności z przepisami: formy i zawartości rachunku zysków i strat, zachowanie ciągłości rachunku zysków i strat oraz poprawności wyliczeń w nim zawartych, zgodność z przepisami: formy i zawartości informacji dodatkowej, zgodność informacji zawartych w informacji dodatkowej z informacjami zawartymi w bilansie oraz rachunku zysków i strat, zgodność z przepisami: formy i zawartości zestawienia zmian w kapitale własnym oraz poprawność wyliczeń w nim zawartych;
- 2) analiza wprowadzenia do sprawozdania finansowego, które powinno zawierać deklarację kierownictwa jednostki o zdolności do kontynuowania przez nią działalności w następnym roku i ewentualna informacja o poważnych zagrożeniach tej działalności oraz informację o wydzieleniu inwestycji długoterminowych w nieruchomości, tworzeniu rezerw, szczególnie na świadczenia pracownicze lub uzasadnienie ich nietworzenia, wydzieleniu pod względem finansowym i rachunkowym działalności określonej w art. 2 ust. 4 ustawy o instytutach, posiadanych uprawnieniach, z podaniem podstawy ich przyznania (do certyfikowania, prowadzenia studiów podyplomowych i doktoranckich, homologowania produktów, wraz z ich określeniem);
- 3) analiza wniosku dyrektora instytutu dotyczącego podziału zysku lub sposobu pokrycia straty;
- 4) określenie możliwości sfinansowania ewentualnej straty;
- 5) analiza opinii rady naukowej instytutu o sprawozdaniu finansowym oraz o sposobie podziału zysku lub pokrycia straty;
- 6) ustalenie czy firma audytorska badająca sprawozdanie finansowe instytutu została wybrana przez ministra;
- 7) analiza kompletności opinii i raportu przedstawionego przez firmę audytorską;
- 8) informacja o badaniu przychodów ze sprzedaży usług badawczo-rozwojowych przeprowadzonym metodą pełną;
- 9) analiza informacji o zarządzaniu składnikami mienia trwałego (przedstawionej zgodnie art. 37 ustawy o instytutach).

Ponadto analizowane są także:

- 1) informacje dotyczące ewentualnego zbycia środków trwałych o wartości rynkowej powyżej 200 000 złotych wraz ze zgodami właściwych organów na dokonanie tych czynności prawnych, czy jest oświadczenie, iż wszelkie czynności prawne związane z gospodarką mieniem instytutu dokonane w roku sprawozdawczym były zgodne z art. 17 ustawy o instytutach;
- 2) informacje o udziałach w spółkach posiadanych przez instytut oraz o strukturze tych udziałów, jak również informacje czy czynności prawne z tytułu posiadanych praw z akcji i udziałów w spółkach dokonywane były zgodnie z art. 17 ust. 5 ustawy o instytutach oraz czy w sprawozdaniu finansowym znajdują się informacje o obrotach ze spółkami, w których instytuty

- posiadają udziały lub akcje, ze szczególnym uwzględnieniem komercjalizacji wyników badań (art. 17 ust. 5 ustawy o instytutach);
- 3) rozliczenie wykorzystania funduszy powstałych z podziału zysku za rok ubiegły;
 - 4) szczegółowe omówienie przychodów, kosztów oraz wyniku osiągniętego na wydzielonej działalności określonej w art. 2 ust. 4 ustawy o instytutach; jeżeli instytut poniósł stratę na tej działalności – określenie sposobu jej pokrycia;
 - 5) oświadczenie dotyczące realizacji umów najmu na zasadach rynkowych;
 - 6) specyfikacja kosztów (w układzie rodzajowym) pokrytych wykorzystanymi dotacjami;
 - 7) informacja o zastosowanych w sprawozdaniu kursach walut;
 - 8) informacja o pracach zrealizowanych na potrzeby ME;
 - 9) informacja o przeprowadzonej inwentaryzacji i sposobie rozliczenia ewentualnych zidentyfikowanych różnic;
 - 10) informacja o wynagrodzeniu firmy audytorskiej.

Po przeprowadzeniu analizy, departament nadzorujący przygotowuje notatkę, na podstawie której minister podejmuje decyzję o zatwierdzeniu sprawozdania finansowego i podziale zysku lub sposobie pokrycia straty instytutu badawczego i wydaje w tej sprawie postanowienie.

Zgodnie z art. 37 ust. 3 ustawy o instytutach, roczne sprawozdanie finansowe oraz informacje o zarządzaniu składnikami mienia trwałego instytutu jego dyrektor podaje do informacji publicznej na stronie podmiotowej ministra nadzorującego w Biuletynie Informacji Publicznej, niezwłocznie po zatwierdzeniu sprawozdania przez ministra nadzorującego.

5. Podejmowanie decyzji o podziale zysku/pokryciu straty instytutu badawczego

Zgodnie z art. 19 ust. 4 ustawy o instytutach, zysk brutto instytutu z działalności określonej w art. 2 ust. 1-3 ustawy o instytutach oraz zysk netto z działalności określonej w art. 2 ust. 4 ustawy o instytutach przeznacza się na działalność podstawową instytutu określoną w art. 2 ust. 1 ustawy o instytutach poprzez zwiększenie: funduszu rezerwowego, funduszu badań własnych, funduszu nagród, zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Dyrektor instytutu przedstawia do zatwierdzenia ministrowi nadzorującemu wniosek dotyczący podziału zysku, zaopiniowany przez radę naukową. Minister nadzorujący zatwierdza wniosek lub mając na względzie dbałość o prawidłowe funkcjonowanie instytutu, może dokonać innego niż wnioskowany podział zysku.

Na pokrycie strat instytutu służy fundusz rezerwowy. W przypadku gdy strata netto jest wyższa niż fundusz rezerwowy, pozostała jej część zostaje pokryta z funduszu statutowego.

6. Sprawozdanie dyrektora z wykonania zadań instytutu badawczego, planu działalności instytutu oraz kierunkowych planów tematycznych

Roczne sprawozdanie dyrektora z wykonania zadań instytutu badawczego (zgodnie z art. 29 ustawy o instytutach) oraz plan działalności instytutu badawczego oraz kierunkowe plany tematyczne badań naukowych i prac rozwojowych (zgodnie z art. 24 ustawy o instytutach) przedkładane są do zaopiniowania radzie naukowej instytutu. Zaopiniowane sprawozdania i plany przekazuje się do departamentu nadzorującego, który przyjmuje je do wiadomości oraz wykorzystuje zawarte w nich informacje do dokonania oceny dyrektorów instytutów.

7. Okresowa ocena dorobku naukowego i technicznego pracowników instytutu badawczego

Zgodnie z art. 29 ust. 2 pkt 12 ustawy o instytutach, rada naukowa instytutu badawczego jest upoważniona do przeprowadzania okresowej oceny dorobku pracowników naukowych i badawczo-technicznych. Ocena ta przeprowadzana jest zgodnie z regulaminami oceny dorobku pracowników naukowych i badawczo-technicznych, które są zaopiniowane stosownymi uchwałami rady naukowej.

W przypadku dokonania przez radę naukową instytutu oceny dorobku dyrektora, uchwała rady naukowej wraz z uzasadnieniem powinna zostać niezwłocznie przekazana do departamentu nadzorującego.

VI. Wzór informacji okresowej

NAZWA INSTYTUTU:

.....
.....
.....

SYMBOL EKD:

Sekcja: Dział:

REGON:

.....

NIP:

.....

OKRESOWA INFORMACJA O INSTYTUCIE BADAWCZYM WEDŁUG STANU NA DZIEŃ

.....

1. Podstawowe dane o instytucie:

1.1 Aktualny adres:

ul.....
kod pocztowy:
województwo:
Telefon:

Nr
miejscowość:

Mail:

1.2. Data powstania:

.....

1.3 Data wpisu Jednostki do rejestru:

.....

1.4 Krajowy Rejestr Sądowy:

.....

2. Organy instytutu:

2.1 Dyrektor:

Lp.	Imię i nazwisko	Data powołania
1.		

2.2 Rada Naukowa:

Lp.	Imię i nazwisko	Grupa *)	Funkcja	Data wyboru
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
...				

- *) 1 – pracownicy naukowcy i badawczo-techniczni, w tym:
1a – pracownicy naukowcy zatrudnieni na pełnym etacie, nie krócej niż 1 rok, ze stopniem naukowym co najmniej doktora habilitowanego
1b – pozostali pracownicy naukowcy
1c – pracownicy badawczo-techniczni
2 – osoby spoza instytutu
3 – osoby, o których mowa w art. 30 ust. 5 ustawy o instytutach badawczych (z prawem głosu w sprawach, o których mowa w art. 29 ust. 2 pkt 12-14)

2.3 Pozostałe osoby wchodzące w skład kierownictwa instytutu:

Lp.	Funkcja	Imię i nazwisko	Data powołania
1.	Zastępca Dyrektora ds.		
2.	Zastępca Dyrektora ds.		
3.	Sekretarz Naukowy		
4.	Główny Księgowy		

3. Wysokość funduszy na ostatni dzień miesiąca kończącego półrocze (w zł).

	Stan na koniec poprzedniego roku obrotowego	Stan na koniec okresu sprawozdawczego roku bieżącego
Fundusz statutowy		

Fundusz z aktualizacji wyceny		
Fundusz rezerwowy		
Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych		
Fundusz badań własnych		
Fundusz stypendialny		
Fundusz wdrożeń		
Fundusz nagród		

4. Informacja o kształtowaniu się miesięcznego wynagrodzenia:

4.1. Wysokość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto ogółem (w zł),
w tym:

- pracownicy naukowi -
- pracownicy badawczo-techniczni -
- pracownicy inżynieryjno-techniczni -

4.2. Informacja o wysokości wynagrodzenia dyrektora i zastępców dyrektora (w zł):

Imię i nazwisko	Wynagrodzenie miesięczne wyznaczone przez właściwy organ	Rzeczywiście wypłacone wynagrodzenie miesięczne	Świadczenia dodatkowe wypłacone w okresie sprawozdawczym (wymienić tytuły, kwoty w zł)*	Przeciętne wynagrodzenie miesięczne w roku (wypełnić w IV kwartale za cały rok)

* świadczenia dodatkowe wypłacane zgodnie z Ustawą o wynagradzaniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi

5. Wybrane istotne wielkości ekonomiczne (w zł):

		okres sprawozdawczy narastająco od początku roku kalendarzowego	
	poprzedni rok obrotowy	rok poprzedni	rok bieżący
I. Przychody ogółem (rozumiane jako suma przychodów ze sprzedaży i zrównanych z nimi, pozostałych przychodów operacyjnych i przychodów finansowych)			

1. Przychody netto ze sprzedaży produktów, w tym:			
1.1 Sprzedaż usług b+r			
1.2. Sprzedaż produktów			
2. Dotacje i subwencja statutowa ogółem, w tym:			
2.1. Subwencja statutowa			
2.2. Granty			
2.3. Projekty, których wyniki zostają w jednostce			
2.4. Inne (jakie?)			
3. Pozostałe przychody operacyjne, w tym:			
3.1. Zysk ze sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych			
3.2. Pozostałe dotacje			
3.3. Przychody z wynajmu/dzierżaw majątku trwałego i refakturowania mediów			
II. Przychody ze sprzedaży niefinansowych aktywów trwałych			
III. Przychody z działalności wyodrębnionej, zgodnie z art. 2 ust. 4 ustawy o ib			
IV. Koszty działalności wyodrębnionej, zgodnie z art. 2 ust. 4 ustawy o ib			
V. Koszty pokryte z dotacji i subwencji statutowej (<i>proszę o odrębne przedstawienie struktury i wysokości kosztów</i>)			
VI. Zobowiązania ogółem, w tym			
1. Zobowiązania wymagalne (<i>których termin płatności minął</i>)			
VII. Należności ogółem, w tym			
1. Należności wymagalne (<i>których termin płatności minął</i>)			

6. W przypadku wystąpienia zobowiązań wymagalnych bądź należności wymagalnych, proszę o podanie przyczyn powstania tych zobowiązań i terminie ich spłaty oraz o podjętych działaniach mających na celu wyegzekwowanie należności wymagalnych:

.....

7. W przypadku wystąpienia zobowiązań mających istotny wpływ na funkcjonowanie instytutu i jego sytuację finansową, proszę o podanie: informacji o zobowiązaniu, jego wysokości (w zł) i uzasadnienia jego zaciągnięcia (np. pożyczka, kredyt, gwarancja, wniosek o udział w projektach B+R z udziałem własnym w realizacji projektu):

.....

8. Wskaźniki obliczane zgodnie z załączonymi poniżej wzorami (Załącznik nr 1 WSKAŹNIKI):

	okres sprawozdawczy narastająco od początku roku kalendarzowego		dynamika
WSKAŹNIK	rok poprzedni	rok bieżący	(3:2) x 100%
1	2	3	4
Rentowność obrotu netto w %			
Rentowność majątku ogółem w %			
Rentowność kapitałów własnych w %			
Wskaźnik poziomu kosztów w %			
Wydajność pracy na 1 zatrudnionego			
Wskaźnik płynności I stopnia			
Wskaźnik płynności II stopnia			
Wskaźnik płynności III stopnia			
Wskaźnik obrotu zobowiązaniami w dniach			
Ogólny poziom zadłużenia w %			

9. Czy instytut terminowo reguluje zobowiązania podatkowe i wobec ZUS?
(Proszę zaznaczyć właściwe znakiem x):

TAK:

NIE:

Jeśli nie, to proszę o wyjaśnienie przyczyn oraz sposobu likwidacji zaległości:

.....
.....

10. W przypadku wystąpienia straty netto, utraty zdolności kredytowej lub braku płynności finansowej proszę podać przyczyny oraz krótki opis działań mających na celu poprawę kondycji instytutu, a także informację, czy został opracowany i jest realizowany program naprawczy:

.....
.....

11. Ocena sytuacji społecznej w instytucie:

.....
.....

12. Czy w okresie sprawozdawczym miało miejsce wystąpienie do ministra nadzorującego o zgodę na dokonanie czynności prawnej w zakresie rozporządzania składnikami aktywów trwałych?

(Proszę zaznaczyć właściwe znakiem x):

TAK:

NIE:

Jeśli tak, to proszę podać:

- termin wystąpienia -
- rodzaj rozporządzenia -
- składniki majątku -

13. Czy w okresie sprawozdawczym instytut uzyskał zgodę w zakresie, o którym mowa w pkt 11?

(Proszę zaznaczyć właściwe znakiem x):

TAK:

NIE:

14. Akcje i udziały w spółkach kapitałowych:

Podmiot	Udział %	Liczba akcji/ udziałów	Data nabycia	Wartość nominalna pakietu (w zł)	Wartość bilansowa pakietu (w zł) wg bilansu spółki	Wartość ewidencyjna pakietu (w zł) w bilansie jednostki

- Czy w okresie sprawozdawczym nastąpiły zmiany?
(Proszę zaznaczyć właściwe znakiem x):

TAK:

NIE:

15. Informacja o istotnych zdarzeniach w instytucie, czy też innych mających wpływ na jego sytuację.

.....
.....

16. Informacja o przeprowadzonych w okresie sprawozdawczym w instytucie kontrolach i audytach oraz ich wynikach, a także zaleceniach pokontrolnych i ich realizacji.

.....
.....

17. W załączeniu:

- Sprawozdanie F-01/I-01 wg stanu na koniec okresu sprawozdawczego.
- Wykaz kosztów pokrytych z dotacji i subwencji statutowej.
- Informacja o największych sukcesach i osiągnięciach, wykaz otrzymanych w okresie sprawozdawczym nagród, medali i wyróżnień, a także liczba zgłoszonych i uzyskanych patentów.

18. Dane do kontaktu z osobą sporządzającą informację (imię i nazwisko, nr telefonu):

.....

.....

Dyrektor

Załącznik nr 1: WSKAŹNIKI	
Rentowność obrotu netto w %	$(\text{WYNIK FINANSOWY NETTO} / \text{PRZYCHODY OGÓŁEM}) \times 100\%$
Rentowność majątku ogółem w % (ROA)	$(\text{WYNIK FINANSOWY NETTO} / \text{AKTYWA}) \times 100\%$
Rentowność kapitałów własnych w % (ROE)	$(\text{WYNIK FINANSOWY NETTO} / \text{KAPITAŁY WŁASNE}) \times 100\%$
Wskaźnik poziomu kosztów w %	$(\text{KOSZTY OGÓŁEM} / \text{PRZYCHODY OGÓŁEM}) \times 100\%$
Wydajność pracy na 1 zatrudnionego w zł	$\text{PRZYCHODY OGÓŁEM} / \text{PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W OKRESIE}$
Wskaźnik płynności I stopnia	$\text{INWESTYCJE KRÓTKOTERMINOWE} / (\text{REZERWY KRÓTKOTERMINOWE} + \text{ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE} + \text{ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE KRÓTKOTERMINOWE})$
Wskaźnik płynności II stopnia	$(\text{AKTYWA OBROTOWE} - \text{ZAPASY}) / (\text{REZERWY KRÓTKOTERMINOWE} + \text{ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE} + \text{ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE KRÓTKOTERMINOWE})$
Wskaźnik płynności III stopnia	$\text{AKTYWA OBROTOWE} / (\text{REZERWY KRÓTKOTERMINOWE} + \text{ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE} + \text{ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE KRÓTKOTERMINOWE})$
Wskaźnik obrotu zobowiązaniami w dniach	$(\text{ŚREDNI STAN ZOBOWIĄZAŃ KRÓTKOTERMINOWYCH Z WYŁĄCZENIEM ZOBOWIĄZAŃ OPROCENTOWANYCH I FUNDUSZY SPECJALNYCH} \times \text{L. DNI}) / \text{WARTOŚĆ ZAKUPIONYCH MATERIAŁÓW, TOWARÓW, ROBÓT I USŁUG} + \text{VAT NALICZONY}$
Ogólny poziom zadłużenia w %	$(\text{ZOBOWIĄZANIA I REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA} / \text{AKTYWA}) \times 100\%$

***) OBJAŚNIENIA DO TABELI:**

1. Aktywa obrotowe – nazewnictwo według układu z poz. B aktywów bilansu.
2. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania – nazewnictwo według układu z poz. B pasywów bilansu.
3. Zobowiązania krótkoterminowe – nazewnictwo według układu z poz. B III pasywów bilansu.
4. Zobowiązania oprocentowane oznaczają zobowiązania z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek, emisji dłużnych papierów wartościowych, innych zobowiązań finansowych
5. Przychody ogółem oznaczają: przychody netto ze sprzedaży i zrównane z nimi + pozostałe przychody operacyjne + przychody finansowe;
6. Koszty ogółem oznaczają: koszty działalności operacyjnej + pozostałe koszty operacyjne + koszty finansowe;
7. Średni stan oznacza średnią arytmetyczną (suma stanu na początek i koniec okresu sprawozdawczego podzielona przez dwa);
8. L. DNI oznacza liczbę dni w okresie sprawozdawczym; odpowiednio dla I kwartału - 90 dni, dla II kw. - 180 dni, dla III kw. - 270 dni, dla roku sprawozdawczego / poprzedniego - 360 dni;
9. Przeciętne zatrudnienie obliczone zgodnie ze statystyką publiczną.